

O'ZBEKISTON OVOZI

Shu aziz VATAN — barchamizniki!

2011-yil, 11-iyun. Shanba

70 (31.346)

Ijtimoiy-siyosiy gazeta

1918-yil 21-iyundan chiqq boshlagan

www.uzbekistonovozi.uz

Буюк ва муқаддасан, мустақил Ватан!

Ўзбекистонда кейинги йилларда сунғий йўлош алоқа тармоғи орқали телерадиодастураарни тарқатиш йўлга қўйилди. Бугунги кунда мамлакатимиз телекоммуникациялар тизими дунёнинг 180 та мамлакатига 28 та йўналиш бўйича тўғридан-тўғри чиқадиган халқаро каналларга эга. Юртимиздаги телерадиоканаллар кўрсатув ва эшиттиришлари Интернет глобал тармоғи орқали бутун жаҳонга узатиламоқда.

Ҳар бир тадбиркор, аввало, шуни аниқ-равшан билиб олиши керакки, давлат хусусий мулкдор ҳуқуқларининг ҳимоячиси. Шунинг учун ҳам тадбиркорлар ўз бизнесига инвестиция киритиши, ишлаб чиқариш фаолиятини кенгайтириши, маҳсулот ҳажми ва олаётган даромадини кўпайтириши, ўз мулкига ўзи эгаллик қилиши, фойдаланиши, тасарруф этиши лозим.

РОССИЯ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ЎЗБЕКISTONGA ТАШРИФИГА ДОИР

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримовнинг тақлифига биноан Россия Федерацияси Президенти Дмитрий Медведев 2011 йил 13-14 июнь кунлари амалий ташриф билан мамлакатимизда бўлади. Ташриф давомида Ўзбекистон — Россия ҳамкорлигини ривожлантириш масалалари, томонларни қизиқтирган минтақавий ва халқаро аҳамиятга молик долзарб муаммолар муҳокама қилиниши мўлжалланмоқда.

Ахборот эркинлиги таъминланмоқда

Мамлакатимизда Президент Ислам Каримов раҳнамолигида ахборот соҳасида туб ислохотлар амалга оширилмоқда, фуқароларнинг ахборот олиш ҳуқуқларини таъминлашга доир изчил чоралар кўрилмоқда. Конституциямиз ва бошқа қатор қонунларда ахборот эркинлигини таъминлаш кафолатларининг мустақамлаб қўйилгани бу йўналишда амалга оширилаётган ишларнинг муҳим ҳуқуқий асоси бўлиб хизмат қилмоқда.

Сўз ва ахборот эркинлигини таъминлаш соҳасида қонунчиликни янада такомиллаштиришнинг устувор йўналишларига бағишланган семинарда шу ҳақда сўз юритилди. Тадбир Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатасининг Ахборот ва коммуникация технологиялари масалалари қўмитаси томонидан Ўзбекистон мустақил босма оммавий ахборот воситалари ва ахборот агентликларини қўллаб-қувватлаш ва ривожлантириш жамоат фонди билан ҳамкорликда ташкил этилди. Унда мамлакатимиз экспертлари ва етакчи журналистлари, «Ке-

лажак овози» ёшлар ташаббуслари маркази ҳузуридаги «Келажак пресс» худудий ёшлар матбуот марказининг Ўзбекистон мустақил босма оммавий ахборот воситалари ва ахборот агентликларини қўллаб-қувватлаш ва ривожлантириш жамоат фонди томонидан амалга оширилаётган «Марказий тахририятлар ва ахборот агентликлари ҳузурида худудий журналист кадрларнинг малака ошириши ва тажриба алмашиши» лойиҳаси доирасида ўз малакасини ошираётган ходимлари иштирок этди.

(Давоми 3-бетда.)

Фракция фаолияти

Давлат бюджетида ижтимоий соҳага алоҳида эътибор қаратилгани

аҳоли турмуш фаровонлигининг ошишига хизмат қилмоқда, дея таъкидланди Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги ЎзХДП фракцияси йиғилишида

Депутатлар Давлат бюджетининг 2010 йилдаги ва 2011 йилнинг биринчи чорағидаги иқроси якунлари тўғрисидаги масалани кўриб чиқишди. Муҳокама чоғида мамлакатни ислоҳ қилиш ва модернизациялашнинг тадрижий дастури изчил амалга оширилиши тўғрисидаги ҳисобот йилда иқтисодий ўсишнинг барқарор суръатлари ва макроиқтисодий мувозанат сақлангани алоҳида таъкидланди.

Депутатлар Давлат бюджетининг 2010 йилдаги ва 2011 йилнинг биринчи чорағидаги иқроси якунлари тўғрисидаги масалани кўриб чиқишди. Муҳокама чоғида мамлакатни ислоҳ қилиш ва модернизациялашнинг тадрижий дастури изчил амалга оширилиши тўғрисидаги ҳисобот йилда иқтисодий ўсишнинг барқарор суръатлари ва макроиқтисодий мувозанат сақлангани алоҳида таъкидланди.

⇒ 2

Эътироф

Сайёҳлик ҳар бир мамлакат иқтисодий ривожланишининг муҳим омилли ҳисобланади. Ўзбекистон сайёҳлик соҳасида улкан салоҳиятга эга мамлакат эканини алоҳида қайд этишни истардим. Шу босқ жажон бозорда юртингизнинг сайёҳлик нуфузи йил сайин юксалмоқда. Буюк ипақ йўлининг марказида жойлашган мамлакатингиз ўзининг нобъ тарихий ёдгорликлари, муқаддас зиёратгоҳлари, хушманзара табиати ва файзли гўшалари, бетакрор маданияти, қадимий анъаналари билан жаҳон сайёҳларини ўзига ром этиб келмоқда. Айни пайтда Ўзбекистонда спорт ва тиббиёт сайёҳлиги ҳамда экотуризмни ривожлантириш борасида кенг имкониятлар мавжуд.

Дональд НИКОЛСОН, Ўзбекистондаги АҚШ савдо палатаси президенти

Янгиликлар

Ёш архивчилар форуми

Самарқандда Ватанимиз мустақиллигининг йиғирма йиллиги ҳамда Халқаро архивлар кўни муносабати билан ёш архивчилар форуми ўтказилди.

Ўзбекистон Республикаси «Узархив» агентлиги ташаббуси билан ташкил этилган тадбирда агентлик ҳамда барча вилоятлардаги худудий архив иши бошқармалари вакиллари, ёш архивчилар иштирок этди.

Тадбир доирасида иштирокчилар Самарқанддаги тарихий обид ва муқаддас қадимжоларни зиёрат қилиб, Ватанимиз мустақиллигининг 20 йиллиги муносабати билан амалга оширилаётган кенг қўламли бунёдкорлик ишлари билан танишдилар.

Жавоҳирнинг

антивирус дастури

Тошкент шаҳридаги Юнус-обод машинасозлик коллежи битирувчиси Жавоҳир Мамбетов ахборот технологиялари соҳасидаги муҳим янгилик — ўзбек тилида «Uz security» антивирус дастурини яратди.

«Uz security» дастури «borchland delphy» дастурлаш тилида ёзилган, — дейди Ж.Мамбетов. — Унинг маълумотлар базасида 200 мингдан зиёд кенг тарқалган вирусларга қарши курашадиган тизим мавжуд. Келажакда лаборатория очиб, «Uz security» дастурини мамлакатимизда фойдаланилаётган ахборот-коммуникация технологияларига жорий этиш ниятидадир.

Ёш иштирокчи ўтган йили «Келажак овози» кўрик-танловининг мамлакат босқичида ушбу дастур билан қатнашди ва ғолиб бўлди. Муаллифлик ҳуқуқини ҳимоя қилиш агентлиги томонидан унга лицензия берилди.

Болалар

велосипедлари

Андижон шаҳридаги «Сезам» савдо-саноат хусусий корхонасида шу йилнинг тўрт ойида 3 мингта болалар велосипеди тайёрланди.

Корхонада айни пайтда ўнга яқин ишчи меҳнат қилаётир, аммо бу ерда ишлаб чиқарилаётган велосипедга эҳтиёж катта, бу эса корхонани кенгайтириб, янги иш ўринлари очилиши тақозо этади. Шунингдек, корхонада бугун замонавий технологиялар ўрнатилмоқда. Бу ўз навбатида болалар велосипедини янада такомиллаштиришга замин яратди.

Аҳмадилло СОЛИЕВ, «Ўзбекистон овози» муҳбири.

Биздан озод ва обод Ватан қолсин!

Халқимиз озод ва обод Ватанда эркин ва фаровон ҳаёт барпо этишни ўз олдига олий мақсад қилиб қўйган. Президентимиз Ислам Каримов озодлик ва ободлик халқимиз учун азалдан ўзаро муштарак, энг азиз, энг эзгу қадрият бўлиб келганлиги, юрт ободлиги, авваламбор, шу юртининг эгаси бўлган халқимизнинг, шу заминда яшаётган ҳар қайси инсоннинг пок ниятлари ва мақсадларидан, лўнда қилиб айтганда, кўнгил ободлигидан бошланишини алоҳида таъкидлайди.

Улуғ орзуларнинг амалдаги ижобати

Президент Ислам Каримов ташаббуси ва раҳнамолигида ишлаб чиқилган ҳамда изчил амалга оширилаётган қишлоқларда замонавий уй-жойлар қуриш борасида Ўзбекистоннинг нобъ тажрибаси ҳақида

Бугун мамлакатимизнинг қай бир гўшасига борманг, ана шу кўнгил ободлиги самаралари — улкан янгиликлар, бунёдкорлик ва ободонлаштириш ишларига гувоҳ бўласиз. Юртдошларимиз қишлоқларимиз қиёфаси тобора ўзгариб, кўркамлик касб этиб бораётгани ҳақида тўққинланиб гапирарди.

Ҳа, бугун мамлакатимизда рўй бераётган янгиликлар, амалга оширилаётган улкан қурилиш ва бунёдкорлик ишларининг суръати вақтни ҳам шошириб қўяётгандек. Бугун қайси даврада бўлманг, қишлоқларимиз, у ерда бўлаётган ўзгаришлар ҳақида гап кетганда, аввало, янги массивлар, замонавий уй-жойлардан сўз очилади.

Дарҳақиқат, Президентимиз Ислам Каримов томонидан мамлакатимизда 2009 йилнинг «Қишлоқ тарқиқети ва фаровонлиги йили» деб эълон қилиниши, шу муносабат билан «Қишлоқ тарқиқий топса, юртимиз обод, ҳаётимиз янада фаровон бўлади», деган эзгу ғояни ўзида ифода этган Давлат дастури изчиллик билан амалга оширилиши мақсуд йўналишда янги даврни бошлаб берди. Қишлоқ аҳолиси ҳаёт даражасини юксалтириш, қишлоқларимиз қиёфасини тубдан ўзгариши ва янгилаш, уй-жой, ижтимоий ва коммунал объектлар, коммуникацияларни барпо этишда мислсиз ишларга йўл очди.

(Давоми 4-бетда.)

«ЎЗБЕКISTON ТЕМИР ЙЎЛЛАРИ» ИСТИҚЛОЛ ЙИЛЛАРИДА

Ўзбекистон темир йўл тармоғини модернизация қилиш бўйича 2013 йилгача бўлган даврни ўз ичига олган комплекс дастур қабул қилинган. Бу поездлар паркинги янгилаш, йўллари қайта тиклаш, ихтисослаштирилган саннат корхоналарини реконструкция ва модернизация қилиш каби чора-тадбирлардир.

Шунингдек, ушбу дастурда биз учун ва бутун минтақа учун янги бўлган юқори тезликда ҳаракатланадиган йўловчи поездлар қатновини йўлга қўйиш ҳам кўзда тутилган. Бу темир йўл транспорти ва унга нисбатан одамларнинг муносабатини тубдан ўзгарилади.

→ 3

«ЎЗБЕКISTON OVOZI» — ХИЛМА-ХИЛ ФИКРЛАР МИНБАРИ, СИЗНИНГ МИНБАРИНГИЗ!

Обуна индекси — 220

Хилма-хил лицензияланган

Кучли давлатдан — кучли фуқаролик жамияти сари

Ахбод АХМЕДОВ,

Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги ЎзХДП фракцияси аъзоси

Ҳар бир давлат барқарор ривожланишида атроф-муҳит муҳофазаси, табиий ресурслардан оқилона фойдаланиш муҳим аҳамият касб этади. Экотизим мусаффолигини сақлаш аҳоли саломатлиги ва яшаш шароити яхшиланишига хизмат қилади. Шу боис, мамлакатимизда экологик муҳитни ҳимоя қилиш, бу борада ҳуқуқий асосларни янада мустаҳкамлаш юзасидан муҳим ишлар амалга оширилмоқда.

Экологик назорат

самарали ташкил этилишида жамоат ташкилотлари фаол иштирок этади

Табиатни муҳофаза қилиш, аҳоли саломатлигини ишончли ҳимоялаш, экологик хавфсизлиكنи таъминлаш давлатимиз сиёсатининг устувор йўналишларидан биридир. Кейинги пайтларда бу жараёнда жамоатчилик иштироки тобора ошиб бормоқда. Экология соҳасида жамоатчилик назоратини ташкил этишни ҳуқуқий жиҳатдан кафолатлаш, бу борада фуқаролик жамияти институтлари, нодавлат но-тижорат ташкилотлар маъ-еини мустаҳкамлаш долзарб масаладир. Шунинг учун ҳам «Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш концепцияси»да бунга алоҳида эътибор қаратилган, унда «Экологик назорат тўғрисида» Қонун ишлаб чиқиш ва қабул қилиш ташаббуси ил-гари сурилган.

Аммо айрим ҳолларда умумфойдаланишдаги йўллар, халқаро ва давлат аҳамиятига молик йўллари соғлом, қуриш ва реконструкция қилиш ишлари билан бошқа иштирокчилар ташкилотлар ҳам шуғулланишмоқда...

Таъкидлаш керакки, мазкур Қонун атроф-муҳит муҳофазасини таъминлаш учун жамоатчилик назорати ўрнатилиши, нодавлат но-тижорат ташкилотлар, турли жамоат тузилмалари, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органларини бунга жалб этиш, уларнинг ҳуқуқ ва ваколатларини мустаҳкамлашга хизмат қилади. Қонун лойиҳасида, хусусан, экологик назоратни ташкил этиш ва амалга ошириш борасида юзага келадиган муносабатларни ҳуқуқий жиҳатдан асослаш ва мувофиқлаштириш масаласига жиддий эътибор қаратилмоқда.

Халқаро ҳуқуқий ҳужжатлар, хорижий мамлакатлар қонунчилиги таҳлили шуни кўрсатмоқдаки, экологик назорат тўғрисидаги қонун атроф-муҳитни муҳофаза қилишга масъул идоралар, бу жараёнда иштирок эта-диган барча тизимлар бўйича мувофиқлаштириш, жамоатчилик назорати ўрнатилиши тизими ва самарали ҳуқуқий механизмни яратишга хизмат қилади. Энг муҳими, шу орқали табиатни муҳофаза қилишда меъёрий ҳужжатлар талаби бузилишини аниқлаш, табиатга етиши мумкин бўлган зарарнинг олдини олиш учун янада кенг имконият туғилади.

Таъкидлаш керакки, мазкур Қонун атроф-муҳит муҳофазасини таъминлаш учун жамоатчилик назорати ўрнатилиши, нодавлат но-тижорат ташкилотлар, турли жамоат тузилмалари, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органларини бунга жалб этиш, уларнинг ҳуқуқ ва ваколатларини мустаҳкамлашга хизмат қилади. Қонун лойиҳасида, хусусан, экологик назоратни ташкил этиш ва амалга ошириш борасида юзага келадиган муносабатларни ҳуқуқий жиҳатдан асослаш ва мувофиқлаштириш масаласига жиддий эътибор қаратилмоқда.

Халқаро ҳуқуқий ҳужжатлар, хорижий мамлакатлар қонунчилиги таҳлили шуни кўрсатмоқдаки, экологик назорат тўғрисидаги қонун атроф-муҳитни муҳофаза қилишга масъул идоралар, бу жараёнда иштирок эта-диган барча тизимлар бўйича мувофиқлаштириш, жамоатчилик назорати ўрнатилиши тизими ва самарали ҳуқуқий механизмни яратишга хизмат қилади. Энг муҳими, шу орқали табиатни муҳофаза қилишда меъёрий ҳужжатлар талаби бузилишини аниқлаш, табиатга етиши мумкин бўлган зарарнинг олдини олиш учун янада кенг имконият туғилади.

Таъкидлаш керакки, мазкур Қонун атроф-муҳит муҳофазасини таъминлаш учун жамоатчилик назорати ўрнатилиши, нодавлат но-тижорат ташкилотлар, турли жамоат тузилмалари, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органларини бунга жалб этиш, уларнинг ҳуқуқ ва ваколатларини мустаҳкамлашга хизмат қилади. Қонун лойиҳасида, хусусан, экологик назоратни ташкил этиш ва амалга ошириш борасида юзага келадиган муносабатларни ҳуқуқий жиҳатдан асослаш ва мувофиқлаштириш масаласига жиддий эътибор қаратилмоқда.

Халқаро ҳуқуқий ҳужжатлар, хорижий мамлакатлар қонунчилиги таҳлили шуни кўрсатмоқдаки, экологик назорат тўғрисидаги қонун атроф-муҳитни муҳофаза қилишга масъул идоралар, бу жараёнда иштирок эта-диган барча тизимлар бўйича мувофиқлаштириш, жамоатчилик назорати ўрнатилиши тизими ва самарали ҳуқуқий механизмни яратишга хизмат қилади. Энг муҳими, шу орқали табиатни муҳофаза қилишда меъёрий ҳужжатлар талаби бузилишини аниқлаш, табиатга етиши мумкин бўлган зарарнинг олдини олиш учун янада кенг имконият туғилади.

Гулрух ОДАШБЕОВА, «Ўзбекистон овози» мухбири.

Давлат бюджетда ижтимоий соҳага алоҳида эътибор қаратилгани

аҳоли турмуш фаровонлигининг ошишига хизмат қилмоқда, дея таъкидланди Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги ЎзХДП фракцияси йиғилишида

(Давоми. Боши 1-бетда.)

— 2010 йил якунларига кўра, мамлакат янги ички маҳсулоти 8,5, саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш 8,3, қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштириш 6,8, қурилиш ишлари ҳажми 8,1, чакана товар айланмаси 14,7, пуллик хизматлар ҳажми 10,9, фойз, экспорт ҳажми 10,8 фойз ўсишига эришилди. — деди Молия вазири ўринбосари Мубин Мирзаев. — Айниқса, иқтисодиётнинг реал секторига йўналтирилган кредитларнинг умумий ҳажми 35 фойзга кўпайгани, 2010 йилда кичик бизнес субъектларига ажратилган кредитлар ҳажми 1,4 баравар ўсгани ва йил охирида 2,7 триллион сўмни ташкил этгани амалда ўз самарасини бермоқда.

Утган йили аҳоли фаровонлигини ошириш ва ижтимоий муҳофаза қилиш, ижтимоий соҳа ва инфратузилмани ривожлантириш тадбирларини молиялаштиришга 13 386,9 миллиард сўм сарфланган. Аҳолини ижтимоий қўллаб-қувватлаш ва турмуш фаровонлигини ошириш мақсадида Давлат бюджетидан 1 312,5 миллиард сўм ажратилди. Жумладан, 18 ёшгача боласи бор оилаларга 439,3, боласи 2 ёшга тулганга қадар ишламайдиган оналарга 530,5, болалиқдан ногиронларга 220,5 миллиард сўм нафақалар, кам даромадли оилаларга 58,5 миллиард сўм моддий ёрдам ҳамда бошқа нафақа ва компенсация тўловлари ажратилди.

2011 йилда мамлакатни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш дастури-нинг энг муҳим устувор вазифаларини амалга ошириш бўйича тизимли ва мақсадли чора-тадбирлар олиб борилди. Натижада йилнинг 1-чорагида иқтисодиётнинг барқарор ўсиши ва макроиктисодий мувозанат таъминланди.

Хусусан, янги ички маҳсулот ҳажми 7,6 фойзга ўсди. Иқтисодий ўсиш суръатлари саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш ҳажмининг 6,2, қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштиришнинг 5,8, чакана савдо товар айлан-масининг 13,1, хизмат кўрсатиш ҳаж-мининг 12,6 фойзга ортишига эришилди. Бу даврда республика бўйича 145 та ишлаб чиқариш объекти ишлаб тузилди, товарлар ва хизматлар экспорт 28,5 фойзга ўсди.

Йилнинг ўтган чорагида ҳудудий дастурларга мувофиқ 219 мингта янги иш ўрни яратилиб, уларнинг 70 фоизи қишлоқларда ташкил этилди. Янги иш ўринларининг 137,6 минг-таси кичик бизнес ва хусусий тад-биркорлик субъектлари ҳиссасига

ририлган. Бу борада қилинган ишлар юзасидан тўлиқроқ маълумот берсан-гиз. **Жавоб:** — Бу маблағ тўғридан-тўғри бюджетдан ажратилган. Қола-верса, бошқа манбалардан ҳам ўтган йили коммунал соҳада ичимлик суви таъминоти ва канализация тизими-ни яхшилаш ишларига 2 миллион доллар микдорда маблағ сарфлан-ган. Бугунги кунда республикамиз аҳолисининг 83 фоизи тоза ичим-лик суви билан таъминланган. Бу борадаги ишлар изчил давом эта-пти. **Савол:** — Газначилик тизими жо-рий этилгандан сўнг бюджет маблағ-лари мақсадли йўналтирилиши яна-да кучайди ва бир қатор ортиқча сарф-харажатларнинг олди олинди... **Жавоб:** — Дарҳақиқат, газначилик тизими жорий этилгандан сўнг бю-джет маблағлари сарфланishi бора-сида қатъий назорат ўрнатилди. Бюджет маблағи мақсадсиз сарфла-ниши ҳолатларининг олди олинмоқ-да. **Савол:** — Яқинда автомобиль йўллари тўғрисидаги қонун ижроси-ни ўрганиш учун жойларда бўлди. Маълумки, умумфойдаланишдаги йўллар қурилиши ва таъмирланиши Республика йўл жамғармаси ҳис-обидан молиялаштирилади. Қурилиш, таъмирлаш ташкилотлари эса маз-кур жамғарма томонидан танлана-ди. Аммо айрим ҳолларда умумфой-даланишдаги йўллар, халқаро ва давлат аҳамиятига молик йўллари соғлом, қуриш ва реконструкция қилиш ишлари билан бошқа ишти-рокчилар ташкилотлар ҳам шуғул-ланишмоқда... **Жавоб:** — Бу масала ҳақиқатан ҳам муҳим. Чунки йўлларнинг ра-вон, текис бўлиши ва халқаро талаблар даражасида қурилиши кўп жиҳатдан мутахассислар малакасига боғлиқ. Шу боис ҳозирда йўлларни қуриш ва таъмирлаш, реконструкция қилиш учун ташкилотларни танлаш тизими ўзгарди. Йўл жамғармаси энди бу борада 3 йиллик тажрибига, зарур техника воситаларига эга ташкилот-лар билан шартнома тузишни режа-лаштирган...

Хатони тан олиш ўрнига бир дунё гап

ёки «Адолат» СДП етакчилари ўз фаолларини сиёсий партия ваколатига кирмайдиган ишларга даъват этаётгани хусусида

Мамлакатимизда демократик ислохотлар чуқурлашиб, фуқаролик жамияти ривожланиб бораёпти. Олий Мажлис Қонунчилик палатаси ва Сенатнинг 2010 йил 12 ноябрда бўлиб ўтган Қўшма мажлисида Президентимиз тақдим этган Концепция, шубҳасиз, бу жараёнда янги босқичга олиб чиқмоқда. Кучли давлатдан кучли фуқаролик жамиятига ўтиш жараёнида, айниқса, ўзини ўзи бошқаришнинг ноёб институти бўлган маҳалла-нинг ўрни мустаҳкамланиб, ваколатлари кенгайиб бораётгани муҳим аҳамиятга эга бўлмоқда.

Айни пайтда юртимизда фуқаролар йиғинлари раислари (оқсоқоллари) ва уларнинг мас-лаҳатчилари сайловлари давом этаёпти. Шу ўринда алоҳида таъкидлаш керакки, бирон-бир қонунда сиёсий партияларга фуқаролар йиғини раиси (оқсо-қоли) ва унинг маслаҳатчи-лари лавозимига номзод кўрса-тиш ҳуқуқи берилмаган.

Шунга қарамай, Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партиясининг айрим етакчи-лари фуқаролар йиғинлари ра-ислари ва уларнинг маслаҳат-чилари сайловларида ўз ном-зодлари билан фаол иштирок этиб, партиянинг нуфузини оширишга ҳаракат қилмоқда.

«Адолат» газетасининг 2011 йил 6 май сонида босилган «Партия — демократик ислохот-ларнинг янги босқичида» сар-лавхали мақолада бу ҳақда оқиб ва аниқ айтилган. «Адо-лат» СДП Самарқанд вилоят кенгаши деган жумлани эплаб тўғри ёзолмаган муаллиф ма-қолада «Адолат» СДП сиёсий кенгаши раиси ўринбосари-нинг сўзларини келтиради: «Адолат» СДПнинг ҳудудий ташкилотлари маҳалла йи-ғинлари раислари ва улар-нинг маслаҳатчилари сай-ловларида ўз номзодлари билан муваффақиятли иш-тирок этишлари эса пар-тиянинг нуфузини янада оши-ради».

Бу гапни партиянинг оддий бир аъзоси айтганда эътибор бермаслик мумкин эди. Лекин айнан партия сиёсий кенгаши раиси ўринбосари демократик ислохотларнинг янги босқичи-да фуқаролар йиғинлари ра-ислари ва уларнинг маслаҳат-чилари сайловларида ўз ном-зодлари билан фаол иштирок этиб, партиянинг нуфузини

оширишни ҳудудий партия таш-килотлари олдига вазифа қилиб қўймоқда. Бу масалага биз ўз муноса-батимизни билдириб, фуқаро-лар йиғини сиёсий ташкилот ёки вакиллик ҳокимияти эмас-лиги, ўзини ўзи бошқаришнинг ноёб институти эканини таъ-кидлаган эдик, холос. Ҳақи-қатан ҳам маҳаллани партия-лаштириш ёки сиёсат майдон-ига айлантиришга уриниш қонунга зид ҳаракатдир. Аммо «адолат»чилар буни тан олиш ўрнига ўз нашининг 27 май сонида чоп этилган «Фикр-лашинг сўлларча усули» сар-лавхали мақолада ЎзХДПга нисбатан мавзуга алоҳаси йўқ бир дунё гапни айтиб, «Шуб-ҳасиз, партияимиз... ўз ном-зодларининг сайловда фаол қатнашиши ва галаба қозо-нишини истайди», деб ало-ҳида таъкидлайди.

Тўғриси, «Адолат»даги би-ринчи мақолада айтилган фикрларни улар адашиб ёзган-микан ёки унинг нотўғрилиги-ни билмасдан айтдимикан, де-ган хаёлга борган эдик. Ик-кинчи мақоладаги фикр бизни чиндан ҳайратга солди. 2009 йили бўлиб ўтган сай-ловолди дебатларидан бири-да «Адолат» СДП сиёсий кен-гаши раиси ўз партиясининг сайловолди дастури ҳақида сўз юритиб, жуда катта ваъдалар бериб, баландраровз гаплар айтган эди. Шунда ЎзХДП ва-киллари унга савол беришди. «Адолат» партиясининг маҳал-лий Кенгашларда депутатлари даярили йўқ-ку! Шунча вазифа-ни қандай бажарасиз? бунга жавобан «Адолат» етакчиси: «Депутатларимиз шу вақтгача бўлмаган бўлса, энди бўлади», деди. Афсус, унинг юксак орузла-

ҳатчилари сайлови тўғрисида»-ги Қонунда номзод кўрсатиш механизми мавзуд. Яъни, бу Қонуннинг 11-моддасига асо-сан фуқаролар йиғини раиси (оқсоқоли) ва унинг маслаҳат-чилари сайловини ташкил этиш ҳамда ўтказиш учун фуқаролар йиғини ёки унинг кенгаши қарори билан сайлов даври учун фуқаролар йиғини раиси (оқсоқоли) ва унинг маслаҳат-чилари сайловини ташкил этиш ҳамда ўтказиш бўйича ишчи гу-руҳи тузилади. Қонуннинг 14-моддасига асосан Фуқаролар йиғини раиси (оқсоқоли) вази-фасига номзодлар кўрсатиш тегишли ҳудудда яшовчи аҳолининг фикрини ҳисобга олган ҳолда ишчи гуруҳи то-монидан амалга оширилади. Кўриниб турибдики, қонун-да сиёсий партиялар фуқаро-лар йиғини раиси ёки унинг маслаҳатчилари лавозимига номзод кўрсатиши ҳақида ҳеч қандай меъёр йўқ. Тўғри, «Сиёсий партиялар тўғрисида»ги қонуннинг 12-моддасида сиёсий партиялар-га бошқа сиёсий партиялар би-лан иттифоқ (блок) тузиш, улар билан ва бошқа жамоат бир-лашмалари билан шартнома муносабатлари ўрнатилган ҳуқуқи кафолатланган. Шунга асосан қарашлари мутлақо бошқа-бошқа бўлса-да, ўтган ваколат мuddати давомида «Адолат» СДПнинг Олий Мажлис Қонун-чилик палатасидаги фракция-си бошқа сиёсий партиялар фракциялари билан «Демокра-тик блок»ка бирлашган эди. Лекин бу гал гап ҳамкорлик, шериклик, шартнома муноса-батлари ёки иттифоқ (блок) ту-зиш ҳақида эмас, айнан «Адо-лат» СДПнинг ҳудудий ташки-лотлари маҳалла йиғинлари раислари ва уларнинг масла-ҳатчилари сайловларида ўз номзодлари билан муваффақи-ятли иштирок этиши ҳақида кетаяпти. Бундай ҳаракат эса яна такрор айтаман, қонунга хилоф. Қонун эса ҳаммага ба-рорбар.

Асли КАМОЛ

